NOVICE
kmetijskih, obertnijskih in narodskih rečí.

Novíce izhajajo v Ljubljani vsak teden dvakrat, namreč v sredo in saboto.

Odgovorni vrednik **Dr. Janez Bleiweis.**

Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., scer 3 fl., za pol leta 2 fl. po pošti, scer 1 fl. 30 kr.

Tečaj XI. V sredo 6. aprila 1853. *List 28.*

Podúk v hmeljoreji.

(Dalje.)

Kakošno škodo delajo vetrovi po hmeljnikih.

Vetrovi omendrajo mladíke, jih otolčejo in žulijo ob natične kole, jim veršičke odbijejo, in tako hmeljnikarja ob veči del nadjanega pridelka pripravijo. Za tega voljo je bilo že spredej rečeno, naj se hmeljniki v zavetnih krajih zasajajo.

Sušivnice za hmeljni pridelk.

Hmelj se mora sušiti v senci pod streho na ilnem tlaku (esterlihu) ali pa na dilah. Ilne tla (ešterlih) dobro suhe brez opek so za to nar boljši; hmelj se na njih nar hitrejši in nar lepši posuší. Opečni tlak (tlak iz cegla) zapraší večidel hmelj, in mu kup zniža. Na dilah se kasno suší, ker se one nategnjene mokrote teško znebijo.

Da sušilo spešno napreduje, naj ima streha na obéh straneh dosto linic, da sapa prosto čez hmelj vleče.

Kdor ima malo prostora hmelj sušiti, naj si napravi stavnice (Stellagen) z več lesami eno verh druge. Na lesah ali tudi mrežah se hmelj narlepši in nar hitrejši suší, brez da bi treba bilo ga kaj mešati ali obračati.

Tergatev hmelja

je začeti, kakor hitro je polovica šterškov rumena. Hmelj je sploh zrel, kadar se hmeljna moka in smola v šterških pokažete. Po tem naj se tergatev berž ko mogoče opravi, kar se takole zgodí:

Vse mladíke se odrežejo za čevelj visoko nad zemljo; terdno zataknjeni natič se z udom (drogom) nekoliko privzdigne, da rahlo v luknji tičí; potem se natič močno otrese, da mokrota doli skaplja, pa tudi razni merčesi spod perja na tla pocepajo, — zadnjič se natič s hmeljem polagama na tla položí, da šterški ne odletijo. Položeni natič na spodnjem koncu z desno roko deržeči delavec prime z levo hmeljne mladíke, potegne z njih natič, in ga nastran položí. Koj za tem delavcom reže drugi delavec hmeljne mladíke na dva čevlja dolge kose, in poslednji obira šterške, kar se ročno zdeluje, dokler hmelj ni zvenul. Za tega voljo naj se te dela vedno poredoma opravljajo.

Terganje šterškov naj se pazljivo opravlja, da pecelj pri šteršku ostaja, sicer se steržek v veliko škodo razspè. Pecelj pa naj ne bode čez pavec dolg, pa tudi naj se več kot troje majhnih ali dvoje velicih šterškov vkup ne derží; pazi naj se tudi, da nič perja vmes ne pride.

Odtergani hmelj se meče v koše ali jerbase; napolnjeni koši in celi jerbasi se proti nosijo na sušivnico, kjer se hmelj tak na tanjko strese, da šteržek pri šteršku leží.

Tako razgernjeni hmelj naj se po dvakrat na dan, pri lepem vremenu skozi tri dní, sicer pa več dní rahlo obrača, da dobro prevene. Po tem se ga na štiri do pet pavcov na debelo vkup zgerne, in le po enkrat na dan premeša. Kakor hitro je hmelj tako suh, da se peclji lomijo, se ga čevelj na debelo vkup spravi, in včasi z lopato oberne, če bi kazalo, da odjenjuje, ali volen postaja. Kadar je toliko suh, da se tudi notranji pecelj v šterških lomi, se spravlja na štiri čevlje visoke kupe. Te kupe je treba včasih pregledati, in če se zapazi, da je hmelj odjenjal ali se clò vgrel, se takole prerahljá: kol se zaríne pod kup, in se tresleje do verha kupa vzdigne, da se tako celi kup premeša in zrahljá. Močno ogreti hmelj naj se ročno spet na tanji razgerne.

Dobro posušeni hmelj naj se spravi do prodaje na 6 čevljev visoke kupe.

Ušiv hmelj potrebuje več časa, da se posuší, sicer dobí ostuden duh, kar mu ceno zniža.

Po stavnicah na lesah ali mrežah na tanjko razgernjeni hmelj se brez vsega mešanja o treh dnéh do dobrega posuší. (Konec sledí).

Ni prav ne, da se možki kod nas sramujejo predíla.

Gotovo se človekoljubu milo stori, viditi na več krajih po Slovenskem možkih, kterih ni sram razterganih hoditi, presti pa — poštenega dela — jih je sram.

Neki večer stopim v eno hišo, kjer bivata mož in žena s šestero le možkimi otroci. Žena skerbí za večerjo, in, kar more, priskakoma prede; mož pa s tremi odraslimi sinovi roke križem derží, akoravno so bile jim srajce umazane in luknjaste, da so gerde bile pogledati. Pri ti priči poprimem za besedo vprašaje: „zakaj nepredete tudi vi?“ Al bi ne bilo viditi in slišati kratkočasno, ko bi petero kolovratov bèrndalo v stanici? Kako lahko bi se spomladi dvoje srajc in svitic (gat) ukrojilo za vsakega zmed vas, pa bi gotovo ne bili tako raztergani, ko ste!

Na to mi gospodar nekaj rezno odgovorí: „pri nas ni te navade, da bi možki preli; to ni naše delo“.

„Vendar bi radi cele in bele srajce nosili, kaj ne?“ — velim jaz — in ko vidite, da žena na vse dospeti nemore, pokaj bi ji raji ne pomagali, ko tako križem roke deržeči brez dela sedeli; to bi vam bila koristna zabava“.

„Bo že“ — veli mož — „ona lahko izprela, saj nemamo lana veliko“.

„Zakaj pa ne?“ — velim jaz — „lán raste rad

na pogoriščih, na stožiščih itd.; konči tega bi si pridelali obilo, da bi tako razdrapani ne hodili".

Res je, da je v mnogih hišah le malo možkih, in da si pridin gospodar pozimi pripravlja orodje za leto, kakor: kolesa, smuke, grablje, vile, toporišča, matikišča itd., drugi tešejo luč, ali so brenkavci pa gerdašijo volno; vender je veliko hiš, kjer je le malo ženskih, veliko pa možkih oseb, ktere, ako ne predejo pozimi, posebnega dela nemajo.

Naše hvale vredne Viničanke, Preločanke in Adlešičanke večkrat na glavi in opertiv nosijo, pa še gredé pridne revice predejo, da sebe, moža in otroke s pertnjeno obleko obilno previdijo, in dasiravno se tako bolj počasi prede, kakor na kolovrat, so vendar one med belimi Krajnicami nar bolj čedno oblečene, ker si nikoli odmora ne dajo. Ko bi jih pa možki pri tem delu pozimi podpirali, bi jim stanovito (gvišno) ne treba bilo, se mučiti brez oduška.

Čudno mi se zdí, da jih nekdanje Slovenke v svojem prelepem „dopisu iz unega sveta do svojih unukinj" niso pohvalivši v misel vzele; saj se one še zdej živo deržijo tiste navade in marljivosti, ktero so une več ko 500 let pred Kristusom bile pridno overševale. Kdo bi jih ne poznal po njih slavnih materah, ki nam jih Herodot popisuje v svoji 4. knjigi na 12. poglavju v nasledni zgodbi:

„Pigres in Mantia sta bila moža iz Peonie. Dvojica ta sta haptila (hrepenela) po gospodstvu nad Peonci, zato se podata v Azio k Dariu Histaspu (vladal je 563 let pred Krist.), ki je ondaj prebival v mestu Sardes-u, pa vzemeta sabo svojo sestro, divico lepe in visoke postave. Pazivši na kralja, ko je v Lidijsko predmestje prišel, dosežeta svoj namen na sledeči način: sestro sta oblekla, kar sta naj lepše zamogla, pa jo pošljeta na vodo; kabel (škaf) je nesla na glavi, konja vodila na ujzdi in peljaje ga je na preslico prela. Divica tako memogredé namami na-se kraljevo pozornost, ker to, kar je delala ona, ni bila Perzianska navada, tudi ne Lidijska, ne sploh Azianska. Za tega voljo pošlje on nekoliko kopnjanikov, zapovedši jim, naj bi pazili dobro, kaj bo ta ženska s konjem počela. Ti ji za petami sledijo. Ona pa pridši do potoka napojí konja, potem zajemši kabel, ga dene na glavo, pa se verne po ravno tistem potu nazaj konja peljaje in vreteno sukaje. Darij osupnjen nad tem, kar je vidil, da deklico poklicati pred se. Pred-nj dopeljano sta prec brata odstopila, ker sta iz blizi čakala na vse to, kar se je zgoditi imelo. Vprašana od Darija: od kod sta? odgovorita, da sta Peonca, in da je ta tù njuna sestra. Kralj, željin, kaj več pozvediti o Peoncih, vpraša na dlje: „kakoršni so to ljudjé? v kteri zemlji stanujejo? kaj je njuna želja? in pokaj sta bila prišla v Sardes?" Ona mu odgovorita, da sta prišla se njemu posebno priklonit, in da je Peonia ob Strumi reki (Strymon), Struma pa ni delječ od Helesponta. Kralj potem vpraša: „ali so pri njih vse žene tako pridne?" mu odgovorita, da so, in da sta ravno zato to reč tako osnovala.

Dragi Slovenci na Dolenskem! nikar se tedej ne mudite lotiti se rečenega lepega in koristnega dela, in začnite z veseljem deliti slavo z ženskim spolom, ki se temu že daje od davnih časov. Na Gorenskem in po Austrianskem prede pri terdnih hišah oboji spol,— pokaj bi se potem mi presti sramovali, ki smo, z njimi prispodobljeni, le osebeniki, kjer je večkrat veliko možkih otrok, pa sama mati pri hiši, nemogoča si deklo deržati zavolj revšine velike. Koliko je veselje ko zjutrej zgodej bèrndajo kolovrati, brenkajo gerdaše in se vmes razlega sladkih pesem mili glas, ki se iz ust obojega spola tako ugodno slaga za sluh. Kako lahko se tù pozabi na milo prepevanje spomladanskih pevcev! — Še lepše pa je, ako je družina previdena s potrebnim perilom tako, da se lahko bolj po gostem v čedno in belo preoblači, ker život v snagi deržan biva orožen zoper mnoge bolezni. Snaga — pravi pregovor — je pol hrane. Tudi ne štejte med ženska dela tega, kar se zgrabljami, s serpom in vilami opravlja, ampak se marljivo látajte vsakega dela odlog kuhanja in pranja. Mož, ki se s kuhanjem rad pečá, ni veliko prida gospodara! Kobe.

Kmetijske zastavice.

Tretja zastavica v 25. listu se takole reši: 100 funtov rèží toliko tekne kakor 550 funtov krompirja; 1 vagan rèží (ali 80 funtov) veljá 4 fl. 24 krajc., tedaj veljá 100 funtov rèží 5 fl. 30 kr. in ravno toliko bi imelo 550 funtov krompirja veljati. Vagán krompirja vaga 74 funtov, tedaj je 550 funtov skor ravno toliko kot 7 vaganov in pol, tedaj bi mogel v primeri z rèžjó vagan krompirja 44 krajc. veljati, — pri nas je pa sedaj veliko dražji.

Starozgodovinski pomenki.

Razložil Davorin Terstenjak.

(Konec.)

Za nov dokaz našega indičkega pokolenja še hočem en napis sem postaviti: LEVCAMVLO VETRANO *(Schriften des histor. Vereins in Steierm. I. Heft pag. 35).* „Leak" pomeni v Sanskritu acceptus in „mulan" Grund, Lage, Boden; — v svoje preveliko prečudenje najdemo to sanskritsko imé latinsko slovensko „ACCEPTO MILALEG" (o) *(Eichhorn II. 70).* Vetrana pa polatinčenega „Turbonius" *(Schriften des hist. Vereins in Steierm. I. p. 81).*

Pa ne da bi kje Pražki gosp. prof. Schleicher, ako bi mu utegnili moji spisi pred očí priti, tako grešno in prederzno o njih govoril, kakor o spisih Dankovskovih, ktere on „verdientermassen ignorirt", Wolanskovih, „deren monstrose Abentheuerlichkeit in's Unglaubliche geht" in Kollarovih, kterega opus postumum „Italia staroslovanska" še v tisku ne dokončano g. prof. Schleicher naravnost „als eine von vorne herein verkehrte" naznamlja, in Kollarove prvešnje dela „Producte wilder, ja oft wahnwitziger Willkühr" imenuje *), tako hočemo g. profesoru „der vergleichenden Sprachwissenschaft" sledeča dva napisa za razsodbo predložiti, in g. profesor bode vidil, da naši spisi niso dela besne domišlije („Produkte wilder wahnwitziger Willkühr"), ampak resnica, kakor tudi Dankovskovi, Wolanskovi in Kollarovi spisi niso za „ignoriranje", marveč za učenje.

Napisa pa se glasita takole:

CVCE. ET. SVRAE. CON. EIVS. V. F.

(Eichhorn Beitr. II. 73.)

Pervo imé najdemo polatinčeno TVRPILIA *(Ankershofen V. 568.)*, ravno tako drugo AVRORA SVRA *(Ankershofen V. 576)*; od imena CVCA pa najdemo synonima BOTTIA in CACVRDA [1]), kakor tudi latinsko sanskritsko VLPIA [2]), vulva, od sanskritskega „ulvan" matrix.

Memogredé pa gosp. profesoru samo pomisliti damo in vprašamo:

1. kako je to, da ime rimske obitelji Cassius na noričko-slovenskih kamnih je zmiraj prestavljeno Crispinus [3]) od besede kasa, kosa, die Locke?

2. kako je to, da historičko imé „Sabinus ima

*) Glej »Formenlehre der kirchenslav. Sprache von dr. Schleicher pag. XIV. in XV.

[1]) Muhar I. 384. — [2]) Muhar I. 403. — [3]) Ankershofen IV.

latinski prestavek Lucius in Edilicius [4]), „sabha“ sanskritski cedes, conventus, domus, lux, v primeri slovensko saba, soba, svetlica?

3. kako je to, da izvirno slovenska beseda „lito“, ktero najdemo jezerokrat na noričkih kamnih, se tudi najde na hetruskih monumentih? [5])

4. kako je to, da se priime Boga Živata „Bhima“ in indičko božanstvo „Dima“ tudi najde v lastnih imenih Vima“ [6]) in „Dumianus“ [7]) na rimskih kamnih v Noriku in Panonii in na hetruskih napisih? [8])

5. kako je to, da se na več hetruskih monumentih ravno tiste pismenke najdejo, kakor na čeljadah (Helmen) najdenih v Negovi [9]) blizo Radgone, ktere od prave do leve brane, imajo prav razumljiv slovensk pomen?

6. kako je to, da se pod podobo psa na nekem hetruskem monumentu najde napis: „Ti naš kobil“ [10]) in beseda Covin [11]) (Kobin), ki v pomenu psa erta se tudi najde na koroških rimskoslovenskih kamnih?

7. kako je to, da v jeziku starih Sabinov pomeni beseda „Herna“ [12]) toliko kot pečina, in to besedo v ravno tistem pomenu poznajo štajerski Slovenci?

Ako nam g. prof. „der vergleichenden Sprachwissenschaft“ vse te vprašanja zadovoljno reši, pa temeljito s sredstvi znanosti ne pa s strastnimi „Machtsprüchi“, po tem bomo radi odstopili od mnenja, da italski narodi Sabini, Hetruski in Veneti niso bili slavenski. Ako je g. profesoru ljubo, mu hočemo še več enakih vprašanj postaviti. Tudi mi „behalten uns vor“ njegovo delo, ktero imenuje „Formenlehre der kirchenslavischen Sprache“ drugokrat „zu besprechen“.

Za poduk in kratek čas.

Očetovska ljubezin in nehvaležnost otroška.

Neki bogat tergovec opusti kupčijstvo, in ker želí zadnja leta svojega življenja v miru preživeti, celo svoje lepo premoženje razdelí med dvé oženjeni hčeri svoje, in to tako, da si od premoženja svojega celò nič ne priderží; — le edino to si je izgovoril od hčerí svojih, da pol leta bo pri eni, pol leta pa pri drugi noter do smerti prebival.

Ni še doteklo eno leto, kar že oče vidi, da ni nobeni hčeri kaj po volji in da ste se že obé naveličale, očeta brez plačila rediti. Oče to vidši, da se mu dobro s hudim povrača, sklene hčeri zapustiti, pa brez da bi jima s čim pokazal nezadovoljnost svojo. Vso svojo žalost in nevoljo razodene le nekemu zvestemu prijatlu ter ga prosi: naj mu samo za en dan posodi tišuč (tavžent) cekinov. Ko prijatel zvé, za kaj bojo cekini, mu jih rad da.

Žalostni oče drugi dan berž napravi kosílo (obed) in povabi obedvé hčeri. Komaj se dobro k mizi vsedejo, pride omenjeni prijatel k njemu, in kakor da bi bil v veliki sili, prosi starega očeta: „je li bi mu ne mogel le za kratek čas posoditi tišuč cekinov?“ Oče odgovorí: „ne le tišuč cekinov, ljubi prijatel, ampak še več, če hočes ti iz serca rad dam“, — gré v drugo sôbo in mu pritira naprošeni denar.

Ko hčeri vidite, da ima oče še toliko gotovíne, se hipoma premenite v vsem in nikakor nočete dovoliti, da bi oče bil pri tujih ljudéh. Oče se poverne spet k njima in ostane pri njima do smerti.

Ko umerje, išete ljubeznjivi naše dvé hčerki berž po vsih kotih zapuščine in ko ne najdete ničesar, si hočete v jezi ena drugi očí izpraskati, ker vsaka misli, da je una denar vzela in skrila, ko so oče umerli. In Bog vé, kaj bi se bilo še zgodilo, ako bi se ne bilo med očetovimi pismi neko malo pismice našlo, ki se je takole glasilo: „Jez sim od milosti hčerí živel, in bi bil od te milosti pod tujem plotom umerl, ako bi se ne bil zmislil jima dati upanja, da boste po moji smerti še dobile vse polno denarja. Zato, hčeri moje, svetjem vama: ako se kadaj postarate, ne dajte svojega premoženja dokler še živite nikdar otrokom v roko, da vama se ne zgodí, kakor se je meni zgodilo!“ —

Zlata vredin nauk, kterega naj bi si vsi stariši dobro zapomnili. „Gospod. nov.“

Slovanski popotnik.

* Gimnazialni suplent v Zagrebu, gospod Torbar je prestavil Smetanovo „naravoslovje“ v horvaško. Ta prestava se bo po nalogi ministerstva v kratkem začela tiskati.

* Gosp. Anton Fogana je društvu za povestnico jugoslavensko oznanil, da ima stari glagolitiški rokopis, kterega društvu v pregled pošlje. G. prof. Kociančič v Gorici je poslal dva važna prepisa jugoslovanske pismenosti iz 14. stoletja; gosp. Berlić mu je daroval turšk ferman.

* „Gwiazda Cieszynska“ je jela zopet v Tešinu izhajati; vreduje in izdaje jo gosp. Stalmach.

* J. Svoboda je izdal v Pragi čitanko za otroke.

* Imenitno delo, ki je poslednji čas v Pragi na svitlo prišlo, je slovnik Šumavskega nemško-česki del. „Pražske Noviny“ mu obilo hvale dajo; veljá le 1 for. 30 kr. Česko-nemški del bo prišel z začetkom prihodnjega leta na svitlo.

* G. Lavrovski sostavlja v Samboru rusinsko-nemški in nemško-rusinski slovnik.

* Znani pisatelj gospod Jelinek je dobil dovoljenje izdajati občasni časopis za mladost s podobami.

Novičar iz slovenskih krajev.

Iz Praga 27. marca. V književnosti česki letošnega leta so opombe vredne samo: „Diaetetika“ dr, Kodyma in „pisemnica glagolitička“ Šafařika, h kteri sta tudi učena naša rojaka g. Miklošić in g. Kastelic prispela vzajemnoj pomočjo. — Na vseučelišču, ktero nekako opehuje, bo u 2. tečaju šestero prednaškov homeopatii; čudno pa resnično je, da na 6 prednaškov se ne bo ne jeden človek zapisal; in škoda samo, da tukej bi radi o homeopatijo učili, na Krajnskem pa po homeopatíi zdravijo, akoravno se je niso učili. — Na modroslovju se posebno jezikoslovje, na priliko: hebrejsko, staro in novoslavjansko (česko, poljsko, rusko), litavsko, sanskritsko, grčko, latinsko, taljansko, francosko, angličko itd. uči. V českem jeziku se učí na bogoslovju dvoje predmetov; na pravniškem tudi dvoje, na lekarski troje, na modroslovju devetero. — Živinozdravništvo, ktero v Ljubljani za izgled drugim deželam služiti more, tukej v vsih oddelkih razlaga le en profesor in praktično učí v vojaški konjobolnišnici. Al je mogoče po takem načinu deželi pomagati in mazačtvo izkoreniniti? Poslednjič vam še naznanim, da učenega gosp. prof. Terstenjaka krepko postopanje v stari zgodovini se tukaj ljubi. A. Ž.

Xo. Iz Ormoža 27. marca. Že smo se radovali o prijetnosti mile vigredi, kar se je vse hipoma prekucnilo; pomlad nam je slovo dala in nastopila je ostra zima. Zelenele livadi pokriva spet debela ledena odeja,

— [4]) Idem l. c. — [5]) Janssen Tab. I. Nr. 42. — [6]) Muhar I. 387. — [7]) Ankershofen IV. 512. — [8]) Mommsen 333. — [9]) Wisznewski 168. I. Muhar I. 446. 447. Jannsen pag. 24 ad Nr. 34. Dempster Etruria reg. liber III. LXXVII. — [10]) Jannsen Museum Lugd. Bat. pag. 24. — [11]) Ankershofen V. 637. — [12]) Niebuhr röm. Geschichte I. Th. pag. 110.

ki je nemilo poterla glavíce pervim mladim cvetlicam; metulj, ki zbujen po gorkih sončnih žarkih je že veselo farfral okoli, je pobegnul, in vtihnul je skerjančik, ki je že žvergolel nad nami. Vincarji, ki so nograde že pridno okopavali, so morali spet svoje delo opustiti, ker terda zima s silnim snegom je od 19. na 20. dan sušca znovega nastopila, kakoršne že davno nismo imeli. Malokterikrat je po starem slovenskem pregovoru „sušec z repom tako zavihal“ kakor letos, in veselo upanje naših nogradnikov in kmetov močno potèrl. Gorki sonca žarki nas vendar tolažijo, da posiljeni beli gost nas bo omalo dnéh zapustil. — Ne morem vam povedati, kako so se tudi pri nas kmetje Turka bali in si še zdaj dopovedati ne dajo, da turški strah je dan današnji prazen strah. Hrabrim Černogorcem je vse želelo dobro srečo. — Pred 14 dnevi nas je zapustil Lutomerški okrajni poglavar gosp. Nagy, poklican kot ministerski komisar v novo službo na Erdeljsko, ki si je pri nas posebno v tem velike zasluge pridobil, da si je neutrudljivo prizadeval za zboljšanje in popravo cestá. Na njega mesto je začasno okrajni komisar gosp. Anton Globočnik izvoljen, kteremu, vernemu in marljivemu služabniku cesarja pa tudi verlemu prijatlu ljudstva in za njega omiko iskrenemu gospodu, želimo iz serca stanovitno to mesto, na kterem se da mnogo dobrega storiti. — Polovíca šolskega leta je pri kraji, in žalostnega serca moram rêči, da mi ni znano, da bi bile v kakošni ljudski šoli našega okrajnega dekanata nove bukve vpeljane bile, ki jih je slavno ministerstvo nauka naukazalo in prečastljiv. škofijstvo naznanilo. Ker nam je pa znano, da je večidel težavno, novih bukev berž povsod dobiti, se nadjamo, da v drugi polovíci šolskega leta se bodo ti zaderžki dostojno odstranili in modri ukazi slavnega ministerstva neokrajšeno veljavnost zadobili! Kako in kaj je bilo v drugi polovíci o tem, bodem bravcem „Novíc“ že naznanil ob svojem času. Danes še povém, da ljudska šola pri sv. Lenartu poleg Velke Nedele je zgubila izverstnega učitelja gosp. Č....., ki je šel za učitelja v faro Št. Marjeti na Dravskem polju; al žalibog! da Št. Lenartčanje ne cenijo te velike zgube, Št. Marjetčanje pa ne izverstne pridobitve po vrednosti. Vendar, verlí domorodec! naj Vas nikar ne žali mlačnost kratkovidnega ljudstva; postopajte verlo, kakor dozdaj, na praktični poti, po kteri mladíno učite, da ima več prida od šole. Kako potreba nam je v ljudskih šolah pravega djanskega poduka v omiko prostega ljudstva nam spričuje sledeča prigodba, ki se je razsojevala unidan pred sodbo.

(Konec sledí.)

Novičar iz mnogih krajev.

Poslednji deržavni zakonik naznanja cesarski ukaz od 19. marca t. l. zastran davšin pri prepisih premoženja, po kterem so postave cesarskega patenta od 9. februara in 2. augusta 1850, kar zapuščine po smerti in daritve med živimi vtiče, nekoliko drugači določene. — Po razsodbi c. k. vojaške sodníje na Dunaji od 31. marca je bil Cezar žl. Bezard, rojen Oger, 26 let star, poslednjič pomočni učitelj računstva na politehniki na Dunaji, zavolj osnovanja nove prekucije na Ogerskem in Dunaji, obešen; 6 druzih deležnikov velike izdaje pa je v ječo od 8 do 20 let djanih. — Za Dunajsko cerkev se je nabralo dosihmal na Dunaji čez 476.243 fl., na gornjem Estrajhu čez 22.223 fl., v Salcburgu 2372 fl., na Českem čez 28.585 fl., na Marskem čez 10.049 fl., na Šleškem 3894 fl., v Galicii 4130 fl., na Ogerskem čez 22.476 fl., na Erdeljskem 1281 fl., na Koroškem 4021 fl., na Krajnskem 4531 fl., na Štajarskem 14.957 fl,, v Terstu čez 36.493 fl., na Tiroljskem 5351 fl. — Spet so en škof umerli, namreč Olomuški nadškof in kardinal baron Somerau-Bekh v 84. letu svoje starosti; bili so rajni škof nekdaj oficir. — Škofji zbor na Dunaji se bo snidel sopet 5. dan t. m.; važniši reč, ki se sedaj o posvetovanje na versto pride, bo šolstvo. — Deželno poglavarstvo na Ogerskem je oklicalo, da tisti, kdor glasovitega roparja Rozsa Sandor-ja živega vjame, al če ne more drugač mertvega pripelje gosposki, prejme 10.000 fl. — Na predlog austrianskega poročnika v Skadru je Omer-paša vse vjete Černogorce, kterih je bilo 70, izpustil in ukazal, da tudi tisti, ki so še v Hercegovini vjeti, se imajo izpustiti; nasproti so Černogorci Turkom pobasane topove, 25 vjetih Turkov in vzeto živino čez Četinje v Kotar poslali, od kodar gré vse na mejo Turško nazaj. — Iz Carigrada se še vedno nič gotovega ne vé; gospodstvo v Carigradu, ki je ključ k dvema stranama zemlje, je v političnem in tergovskem oziru tako imenitno, da je resnega prevdarka vsim vladam potreba, ktere imajo govoriti o poslednji osodi Turčije. — 28. marca je bil v Parizu slovesen plés, kterega je napravil tako imenovani postavodajavni zbor cesarju in cesarici. — Vremenski prerok v Jolsvi se je spet oglasil, pa prerokuje slabo letíno za sadje in žita; na merzlo in mokro spomlad bo po njem nastopilo suho in sila vroče poletje, ki bo dalo nar boljši vina. O žitu, od kterega pravi, da ga bo zima pobrala, se je že zmotil, ker — kolikor je nam znano — niso žita clò nič pozeble, marveč stojé prav lepo. Bog jih obvarij!

Življenje.

Dete milo sladko spava,
Ga nebeški mir obdava;
Med cveticami sladkó
Rojenice mu pojó.
Perve roža perca žene,
Zlata rôsa jo hladí,
Zvezda blaga
V jutru dneva zasvitlí —
Leta hitijo.

Solza čista v oku síje,
Tužno v persih serce bíje,
Kaj mladenča nek teží?
V lica mlade zarudí —
Up veseli, sreča zlata
V vsih podobah se smehljá,
Solnce žarno
Za gorami prijadrá —
Leta bežijo.

Resno dela, vse prevdarja,
Mož nevtrudno zmir se vkvarja,
Sanja vmerle so zlaté,
Ga skerbí in trud moré.
Čêla merzlega ne zdrami
Zdaj mladosti srečni ples,
Žarki vroče
Zlivajo se raz nebés —
Leta hitijo.

Cvetje vse je že zvenelo;
Dan počíva, trud in delo,
Ave se čez plan glasí,
Noč prihaja, vse pospí.
V jamo vtruden vsak se vleže
Kdaj k pokoju, brez skerbí,
Zvezda zadnja
Na večeru obledí —
Leta minijo.

Jos. Radonievič.

Današnjemu listu

je pridjana 4. pôla „občne povestnice“.

Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*